

Muistio Lahden suunta asukastilaisuudesta 16.5.2024

Tilaisuuden tarkoituksena oli esitellä Lahden suunta työn ehdotuksen sisältöjä asukkaille. Työ etenee syksyllä päätöksentekoon. Tilaisuudessa oli järjestetty myös runsaasti aikaa keskustelulle teemakarttojen ympärillä tilaisuuden loppupuolella.

Tilaisuudessa oli kaupunginorganisaatiosta paikalla vuorovaikutussuunnittelijat Ilona Reiniharju ja Juuso Heinämäki, yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi, suunnitteluinsinööri Petri Peltonen, yleiskaavoittaja Sanna Suokas, kestävän liikkumisen asiantuntija Aliisa Heinäaro, liikenneinsinööri Jaana Martikainen, suunnitteluinsinööri Jaakko Tikkala, kiertotalousasiantuntija Satu Virtanen

Tilaisuuteen osallistui paikan päällä 10 ja etänä 1 asukasta.

Esiteltävät aiheet

Lahden suunta -työ sisältää yleiskaavan, joka on kaupungin yleispiirteinen maankäytön ja liikenneverkon suunnitelma. Se osoittaa missä eri toiminnot, kuten palvelut, elinkeinot ja asuminen kaupungissa tulevaisuudessa sijaitsevat. Työhön sisältyy myös Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma.

Lahden yleiskaava on ehdotusvaiheessa ja etenee hyväksyntään tämän valtuustokauden aikana. Johanna Sääksniemi esitteli teemat, kuten käveltävä 15 minuutin kaupunki, kulttuurimaisemat, arvokkaiden pohjavesien suojelu sekä uutena kiertotalous, mikä pitää sisällään mm. tuulivoimalle sopivien alueiden kartoitusta. Johanna kertoi, että kaupungin karttapalvelusta löytyy kaavakartat ja erillisiä selvityksiä omana kokonaisuutenaan, kuten luontoverkosto ja tuulivoima-alueet. Tuotettu tieto on haluttu jakaa.

Aliisa Heinäaro kertoi, miten kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaa on valmisteltu. Logistiikka-kokonaisuus tuo laajempaa näkökulmaa aiheeseen ja on ensimmäistä kertaa mukana. Neljää uutta toimenpidekokonaisuutta on esitelty asukastilaisuudessa ja saatua tietoa on hyödynnetty laadinnassa. Lahti on liikenteen solmukohtassa ja siksi tehdään liikennettä ohjaava suunnitelma. Työssä on tällä kierroksella neljä uutta kokonaisuutta: citylogistiikka, houkutteleva kävelyn ja pyöräilyn ympäristö ja sähköisen liikenteen

kehittäminen. Myös palveluverkkoa tarkastellaan kattavammin ja kehitetään yhteistyötä suunnittelussa.

Petri Peltosen mukaan kestävän yhdyskuntarakenteen suunnitelmakarttaa on selkeytetty. Eri toimintoja, kuten asumista ja teollisuutta, on sijoitettu järkevämmiin ja ympäristökaupungin kannalta toimivammin. Lahden hyvä logistinen sijainti kiinnostaa logistiikkaintensiivisiä eli maantiekuljetuksia käyttäviä tuotannollisia yrityksiä. Niiden mielenkiinto kohdistuu erityisesti eteläiseen Lahteen. Kehätien elinkeinoelämälle tarjoamat mahdollisuudet onkin pyritty hyödyntämään kuitenkin samalla suojellen muita tärkeitä arvoja, kuten maakunnallisesti arvokkaita maisemapeltoja. Asuinalueiden haitallista eriytymisen kehitystä halutaan hillitä monipuolistamalla asuinalueiden asuntotarjontaa esimerkiksi kaupunkipientaloilla. Yleiskaavalla voidaan vaikuttaa myös lahtelaisten autoriippuvuuteen hyvillä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteyksillä, ja vahvistamalla uudis- ja täydennysrakentamisella kävellen saavutettavien lähipalveluiden säilymistä ja kehittymistä.

Kulttuuriympäristöstä Maria Silvast kertoi, että Lahdessa on monipuolisia suojelun arvoisia maisemia. Ikonisin suojeltava lahtelainen maisema on Salpausselkä. Kulttuuriympäristöt tuovat meille identiteettiä ja imagoa. Kulttuuriympäristöjen kokoaminen yhteen on ollut suuri selvitys.

Sanna Suokas esitteli tilaisuudessa viherrakenteen suunnitelmia. Tarpeellista on tietää, millaista luontoa Lahdessa on, jotta sitä voidaan suojella. Sini- ja viherrakenne ovat nyt jaettu erillisille kartoille. Luontotyytit on kartoitettu maastotyönä kahden kesän aikana. Lahden arvokkaista luontokohteista löytyy tietoa nyt Lahden karttapalvelusta. Tarkkaa tietoa, 1000 sivuinen raportti liitteenä. Toinen mielenkiintoinen tapa edistää luonnon monimuotoisuutta on ekologinen kompensatio, jonka tuomista kaavaprosessiin on testattu Lahdessa. Luontoverkko on tärkeä myös kaupungin lähellä, ei vain maaseudulla.

Sinirakennetta esitteli Johanna Sääksniemi. Tällä kierroksella on tuotu kaavakarttatasolle, missä pitää suojella pohjavesialueita ja hallita hulevesiä, jotka voivat aiheuttaa huomattavaa vahinkoa esim. kiinteistöille. Tulvavaara-alueille ei haluta rakentamista, jotta näitä vahinkoja voidaan välttää.

Satu Virtanen avasi mitä kiertotalous tarkoittaa Lahden suunta -työssä. Suomessa rakentaminen yksi suurin luonnonvaroja kuluttava toimiala. Lahdessa halutaan mahdollistaa rakentamisen kiertotalous, jotta voidaan vähentää esim. neitseellisten luonnonvarojen käyttöä. Kiertotalousteemassa on osoitettu rakentamisen kiertotalouden tukitoiminta-alueita kaavakartalle, lisäksi on osoitettu 10 – 20 ha potentiaalisia alueita aurinkovoimatuotannolle, mutta jatkoselvittelyä niiden osalta tarvitaan. Myös Päijät-Hämeen liiton tuulivoimaselvityksen tuulivoima-alueet ovat mukana ja potentiaaliset paikat raskaan liikenteen vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelulle.

Jaana Martikainen miten yleiskaavatyössä edistetään lahtelaisille hyvää esteetöntä, hyviä, viihtyisiä kävelyreittejä. Kävely-yhteyksillä halutaan edistää myös palvelujen saavutettavuutta.

Kysymyksiä ja keskustelua

Joitakin vastauksia on täydennetty muistioon tilaisuuden jälkeen.

Kuinka monta tekijää työssä on ollut ja paljonko työ maksaa?

Viiden hengen porukka, lisäksi poikkihallinnollista yhteistyötä. Keskeisiä asiantuntijoita mukana valmistelemassa eri teemoja. Mutta suunnittelu on edullista, isot eurot liikkuvat rakentamisessa. Hyvällä suunnittelulla olemme valmiina toimimaan, kun mahdollisia investointeja ja rakennusprojekteja tulee.

Kysymys maalämmön mahdollisuuksista Lahdessa, esimerkiksi pohjavesialueilla.

Tietyillä alueilla maalämpö on riski, luvituksen kautta katsotaan missä sen hyödyntäminen on mahdollista ja siinä käytetään tapauskohtaista harkintaa.

Muistiinpanot pisteeltä Kestävä yhdyskuntarakenne

- Nastolan junaseisake sijaitsee syrjässä, alue voisi olla potentiaalinen asuntorakentamiselle.
→ Yleiskaavassa elinkeinoelämän varaus.
- Mihin Hennalan seisake sijoittuu? → Osoitettu kartalla.
- Rälssin elinkeinoelämän alue levittäytyy viheralueelle. Mäki luvattu maisemoida – koska tapahtuu?
- Miksi Helsingintien teollisuusalueen pohjoisosa on viherkartan luontoalueella? → Aluevaraus on jo voimassa olevassa yleiskaavassa. Asemakaavoituksessa selvitetään luontoarvot tarkemmin.
- Miten yleiskaavan palvelukeskittymät vaikuttavat asemakaavoitukseen? Huomioidaanko? → Ovat täydennysrakentamisen kohteita.
- Etelä-Lahdessa on koostumukseltaan ja ominaisuuksiltaan erilaisia savikoita. Esim. Renkomäessä on hienoa savea, mutta savikolla on kantava kuivakuori. Hennalassa on useita kymmeniä metrejä paksu kerros savea.
- Hienoa työtä.

Muistiinpanot pisteeltä Viherrakenne

- Kukonkosken Kehätien pohjoispuolen alueen suojelu ihmetytti. Kerrottu alueen olevan luontoarvoiltaan arvokas.
- Lintulantien alueen asemakaavoittaminen elinkeinoelämän alueeksi puhututti alueen luontoarvojen vuoksi. Kerrottu asemakaavan noudattavan voimassa olevan yleiskaavan aluevarausta. Elinkeinoelämän alue ei sijoitu liito-oravan elinalueelle.
- Rälssin alueelle osoitetut ekologiset yhteystarpeet poikkeavat Päijät-Hämeen maakuntakaavasta. Yleiskaavassa yhteydet esitetty tarkemmalla tasolla ja osoitettu Porvoonjoen varteen, jossa Kehätien alittaminen on mahdollista. Yleiskaavassa ei ole esitetty kaikkia liito-oravan mahdollisia kulkuyhteyksiä.
- Kartalta etsittiin itselle tuttuja maisemapuita ja oman alueen lähiympäristön merkintöjä. Karttapohjalta paikantaminen todettiin haasteelliseksi ilman tieverkostoa.
- Lehmusreittiä kehitettiin hienoksi, mutta todettiin että ei ainakaan paikoin ole kovinkaan esteetön.
- Luonnonsuojelulain nojalla suojellut luontotyytit puhututti hieman vieraana asiana.
- Keskusteltiin, miten paljon Kehätien rakentaminen siirsi valtatieä pois arvokkaan pohjavesiesiintymän päältä.
- Lapakiston ympäristön hakkuut nousi keskusteluun ja suojelualueen laajennus mahdollisuudet. Alueen säilyminen rakentamattomana nähtiin arvokkaana asiana.
- Merkittävän luontoverkoston merkitys kaupunkiympäristössä nähtiin tärkeänä. Kerrottiin että merkinnällä halutaan myös tuoda esiin yhteystarpeita, joiden parantaminen olisi tarpeellista.
- Luontoteeman tiedon lisääminen yleiskaavassa nähtiin kokonaisuutena positiivisena.

Muistiinpanot pisteeltä Kiertotalous

- Pisteellä esiteltiin kiertotalousteeman ratkaisuja kaavakartalla ja avattiin, että mitä ne tarkoittavat ja mitä muutoksia on tehty luonnosvaiheeseen verrattuna.

Muistiinpanot pisteeltä Kestävä liikkuminen

- Olisi tärkeää ohjata pyöräily rakennetuille reiteille, ettei maasto kulu muualta tarpeettomasti. Nyt oikopolkuja muodostuu esim. puistojen nurmialueiden poikki.
- Hennalan asemaa pidettiin hyvänä ja aseman toteutumisen aikataulu kiinnosti. Asema on esitetty jo lainvoimaisessa Lahden yleiskaavassa, mutta toteuttamisen aikataulusta ei ole tarkempaa tietoa.
- Pyöräilyn pääreitit pidentämistä Helsingintiellä Ala-Okeroistentielle asti pidettiin hyvänä.
- Pohdittiin Vanhanradankadun liikennemäärän muutosta eteläisen kehätien ja moottoritien eritasoliittymän avaamisen jälkeen. Liikennemääriä on mitattu Särnäjäjänkadun ja Kerinkallionkadun välisellä osuudella vuosina 2016 ja 2023. Kokonaisuudessaan liikennemäärä tällä kohdalla on vähentynyt yli 10 % (7500 > 6500 ajon./vrk) ja raskaan liikenteen määrä yli 50 % (1300 > 600 ajon./vrk). Oletettavasti raskas liikenne on lisääntynyt Vanhanradankadun eteläosassa, eritasoliittymän lähellä. Nopeusrajoitus kadulla on 50 km/h.

Muistiinpanot pisteeltä Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

- Houkutteleva kävelyn ja pyöräilyn ympäristö koettiin tärkeäksi kokonaisuudeksi.
- Hyvät alankulun olosuhteet koettiin tärkeäksi. Toivottiin, että jalankulun olosuhteisiin kiinnitetään huomiota.
- Käytiin läpi, mitä koululaisten kestävä liikkuminen -kokonaisuus pitää sisällään (mm. koulujen liikkumissuunnitelmat -tai ohjeistukset kaikille kouluille).

Muistion kokosivat vuorovaikutussuunnittelijat Ilona Reiniharju ja Juuso Heinämäki